

การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
Participative Management by Using "Barworn" Model Affecting to the
Effectiveness of School under Suphan Buri Primary Educational Service
Area Office 2

ธันนกร อิมอยู่*
Thananporm lmyoo*
วิทยาลัยทองสุข*
Thongsuk College *

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 100 โรงเรียน และกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 485 คน

ผลการศึกษา พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การวางแผน การติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน การพัฒนาปรับปรุงและการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตามลำดับ และประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและ การบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ และ การทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ด้านการวางแผน สมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ ($r = 0.79$) และ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร" ด้านการติดตามและประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($r = 0.76$) นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน สรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการวางแผน และด้านการติดตามและประเมินผล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วม, กลยุทธ์แบบ "บวร", ประสิทธิภาพ

Abstract

The purpose of this study was to 1) study the level of participative management by using “Barworn” Model affecting to the effectiveness of school under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2. The sample consisted of 100 primary schools under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2, with 485 respondents.

The results showed that participative management by using “Barworn” Model affecting to the effectiveness of school under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2.in overall was at a high level. They were classified into descending order, planning, monitoring and evaluation of operations, development, updating and finding problems and causes of problems, respectively, and the efficiency of schools under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2 in overall was in high level. Sort by descending order is Academic Administration. Budget management Human Resources Management General management, respectively, and relationship testing found that participatory management using planning strategies. Association with the efficiency of the school academic administration ($r = 0.79$) and participative management by using “Barworn” Model affecting to the effectiveness of school under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2 in the budget management aspect ($r = 0.76$) Conclusions that participative management by using “Barworn” Model affecting to the effectiveness of school under

Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2 in academic administration aspect and budget management aspect affecting to the effectiveness of school under Suphan Buri Primary Educational Service Area Office 2.

Keyword : participative , Barworn model, effectiveness

บทนำ

การจัดการศึกษาของไทยในอดีตตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นการจัดการศึกษาโดยชุมชนหรือท้องถิ่นมีวัดเป็นศูนย์กลางสำคัญของการจัดการศึกษาการถ่ายทอดความรู้โดยพระสงฆ์เป็นหลักรวมทั้งผู้อาวุโส บิดา มารดา ประชาชนชาวบ้าน ช่างฝีมือ เป็นต้น ได้ร่วมกันทำหน้าที่ให้การอบรมสั่งสอนความรู้ต่างๆ แก่บุตรหลานของตนเองด้วยจึงเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ เยาวชนไทยสมัยก่อนจึงได้รับทั้งภูมิธรรมและภูมิปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากวัด หรือพุทธศาสนาซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่เก่าแก่เคียงคู่มากับชาติไทยเป็นรากฐานของระบบจริยธรรมของสังคมไทยที่เป็นที่ยอมรับยึดถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานกันต่อๆ มา ด้วยเหตุนี้วัดและบ้านจึงมีบทบาทอย่างสำคัญในการเป็นเครื่องมือที่ได้ช่วยพัฒนาชีวิตและสังคมไทยในอดีต (เยาวภา ประคองศิลป์, 2551:1)

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2464 ในสมัยรัชกาลที่ 6 จึงเกิดรูปแบบของการให้การศึกษาแบบใหม่ในระบบโรงเรียนซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง นโยบายและหลักสูตรกระทรวงจะเป็นผู้สั่งการลงมาตามลำดับขั้นตอนจนถึงระดับสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ดำเนินต่อมาจนถึงปัจจุบันโดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดมาตรฐานการศึกษาที่

เป็นแบบเดียวกันทั่วประเทศและเน้นการส่งเสริมความรู้สมัยใหม่ จึงทำให้ละเลยความเป็นชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชีวิตจริงจึงไม่สอดคล้องกับชีวิตในโรงเรียน สังคม วัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่เคยผูกพันกันระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียนก็เปลี่ยนแปลงไป (เยาวภา ประคองศิลป์, 2551:1)

การบริหารสถานศึกษาของไทยในปัจจุบัน(ทิวัตต์ ศรีดำรงค์, 2558:41) ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ ซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านของหลักการ ความมุ่งหมาย แนวนโยบาย และแนวทางในการบริหาร เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย ให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ เหมาะแก่กาลเวลา และบริบทของสังคมไทย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคลากรและการบริหารงานทั่วไปคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง หากต้องการประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาให้ครอบคลุมให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้ดีขึ้นนั้น จึงควรประเมินผลการบริหารงานทั้ง 4 ด้านเข้าด้วยกัน (ยุคพันธ์ หวานฉ่ำ, 2555:25) ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้เรียนไปแล้วไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองที่ดีของชาติ การบริหารการศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการส่งเสริมการ

ปฏิรูปการเรียนรู้ให้ดีขึ้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่อนาคตที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติในปัจจุบันจึงจำเป็นอย่างที่จะพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูที่จะต้องขับเคลื่อนพลังการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมรูปแบบใหม่ คือ การบริหารแบบบวร คำว่า “บวร” ไม่ได้มีความหมายตามพจนานุกรมไทยที่แปลว่า ประเสริฐ, ล้ำเลิศ เท่านั้น แต่มันมีที่มาจาก “บ” คือ บ้าน บ้านที่มีชาวบ้าน มีคนอาศัยอยู่ผู้ที่จะสืบสานวัฒนธรรม ศาสนา และซึมซับคำสอนจากพระสงฆ์ เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนให้พระพุทธศาสนาได้ยั่งยืนยาวนานอย่างถึงแก่นแท้ “ว” คือ วัด วัดที่มีพระสงฆ์ ผู้ที่อาสาจะละกิเลสทางโลกมาศึกษาพระธรรม เพื่อเผยแผ่หลักพุทธศาสนาให้ชาวบ้านได้เข้าใจถึงการดำรงชีวิตอย่างสงบ เป็นสุข และ “ร” คือ โรงเรียนเดิมที่แหล่งที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ นั่นคือวัด ต่อมาได้แยกออกมาเป็นโรงเรียนที่เป็นสถานให้การศึกษาโดยตรงต่อทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งปัจจุบันยังมีโรงเรียนอีกหลายแห่งที่ยังมีชื่อวัดเป็นชื่อโรงเรียนอยู่ ดังนั้น คำว่า “บวร” จึงไม่ใช่เพียงคำประกอบที่ใช้เรียกสถานที่ต่างๆ เท่านั้นมันมีที่มาถึงสังคมที่เกื้อกูลส่งเสริม ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันในวงเวียนสังคมนั้นๆ ความเจริญที่แท้จริงของสังคมที่จะมีความสุขจึงจะสมบูรณ์แบบ

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาแห่งชาติ ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ

เช่น ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูปโครงสร้างและ การบริหารจัดการศึกษาที่มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน ครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรต่างๆสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ (มาตราที่ 8 และ9) จากหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาฉบับนี้ แสดงถึงการให้ความสำคัญแก่ชุมชนที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น และหลักการดังกล่าวมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้นใน มาตรา 40 ที่กำหนดให้มีกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระสงฆ์และ/ หรือ ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ แม้ว่าปัจจุบันพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารการ ศึกษาในด้านต่างๆ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานยังไม่ค่อยมีความชัดเจนในบทบาทและการ ดำเนินงานมากนักแต่ก็ส่งผลให้ชุมชนและโรงเรียน จำเป็นต้องหันกลับมาทบทวนบทบาท หน้าที่และ ความสำคัญซึ่งกันและกันอีกครั้งหนึ่ง

โรงเรียนมีบทบาทในการสร้างเยาวชนให้เป็น สมาชิกที่ดีของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข ขณะเดียวกันชุมชนก็มีบทบาทและ ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในแง่ของ การเป็นแหล่งเรียนรู้มรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ค่านิยมของสังคมและภาระหน้าที่ที่จะให้การอบรม กล่อมเกลากแก่สมาชิกในสังคมซึ่งรวมถึงเยาวชนด้วย เพื่อให้รู้จักกฎเกณฑ์ แบบแผนของสังคมในวิถีชีวิตที่ เป็นจริงเพื่อให้เยาวชนรู้จักบทบาทของตนเองและ ผู้อื่น ในประเด็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ อุทัย ดุลย เกษมและอรศรี งามวิทยาพงศ์(เยาวภา ประคองศิลป์, 2551:2) ที่เสนอแนวคิดเรื่องกระบวนการศึกษาของ ชุมชน มีส่วนสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนว่า ฐาน

การเรียนรู้ แหล่งให้การศึกษาเรียนรู้ มีอยู่รอบตัวทั้ง ในครอบครัว ในชุมชน ในวัด ในเมือง ในธรรมชาติ ฯลฯ เช่นเดียวกับผู้ให้การเรียนรู้มีมากมายหลากหลาย ทั้งพ่อ แม่ ปู่ย่าตายาย พี่ป้าน้าอา เพื่อนพระ นักบวช ผู้นำศาสนา ครูช่าง พ่อค้า หมอพื้นบ้าน แม่กระทั่ง ต้นไม้ สัตว์ป่าสัตว์เลี้ยง ฯลฯ เป็นกระบวนการเรียนรู้ และถ่ายทอดที่เกิดขึ้นตลอดเวลาในวิถีชีวิตของบุคคล อย่างไม่เป็นทางการ มีผลให้บุคคล (เด็ก) สั่งสมความรู้ ทักษะ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ ในเรื่อง ต่างๆจนสามารถดำรงชีวิต และเลี้ยงชีพด้วยตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่นและชุมชนได้รวมทั้งถ่ายทอดสิ่งที่ตน เรียนรู้ไปสู่ผู้อื่นด้วย ขณะเดียวกันความเข้มแข็งของ ชุมชนก็ขึ้นอยู่กับค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ที่สมาชิก ในสังคม ชุมชนยึดถือปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมแบบร่วมมือ และหลักของการอยู่ร่วมกันของผู้คนในสังคมและ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ นำมาซึ่งความสงบสุข ของชุมชนโดยสังคมหนึ่งๆถ้าโรงเรียนกับบ้านรู้จักและ ร่วมมือกัน เช่น โรงเรียนสั่งสอนแนะนำ หรือพูดอะไร บ้านและวัดเสริม ขยายเน้นย้ำในเรื่องนั้นได้ บ้านและ วัดแนะนำเอื้ออ้ำง พูดอะไร เด็กไปโรงเรียนก็ถามเพิ่ม เต็มได้หรือโรงเรียนก็อาจเอามาชี้แจงเสริมขยายเน้น ย้ำได้ โดยที่ทั้งทางโรงเรียน บ้าน และวัดได้มีส่วนร่วม อยู่ในระบบจริยศึกษาอย่างกลมกลืนเป็นอันเดียว แต่ ถ้าโรงเรียนใช้ระบบจริยธรรมแตกต่างออกไป ใช้ คำศัพท์ ถ้อยคำคนละอย่าง นอกจากบ้านและวัด หรือ ชุมชนอื่นทั้งหมดจะช่วยเหลือ เสริมต่ออะไรก็ได้ และเด็กไม่สามารถรับเอาประโยชน์ที่พึงได้จาก สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมในชุมชนแล้ว โรงเรียนก็จะทำงานของตนไปแต่เพียงลำพังผู้เดียวโดด เดี่ยว แยกจากชุมชน เข้ากับชุมชนไม่ได้ หรือ อาจถึงกับขัดแย้งกัน ผลสุดท้าย คือจริยศึกษาที่ล้มเหลว มองในวงกว้างก็คือ สภาพที่การศึกษาในโรงเรียนกับ วิถีชีวิตชุมชนนอกโรงเรียนไม่กลมกลืนไม่เกื้อกูลกัน

โรงเรียนไม่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและไม่ไปด้วยกันกับชุมชน

การบริหารการศึกษาในรูปแบบการมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์ “วัด-บ้าน-โรงเรียน” หรือที่เรียกว่า “บวร” กลับมาสู่สังคมไทยอีกครั้งหนึ่ง เป็นรูปแบบที่ชุมชนเป็นผู้ร่วมคิดร่วมออกแบบ ทั้งหลักสูตรเนื้อหา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมองเป้าหมายหลักไปที่ผู้เรียนคือ “เด็ก” และพยายามจะสร้างสรรค์ความสุขให้กับการเรียนรู้ และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้มากกว่าการก้าวหน้าทางความรู้เพียงอย่างเดียว มีการออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองผู้เรียนเป็นหลัก นำทั้งความรู้ของภูมิปัญญาชุมชนมาบูรณาการกับความรู้ใหม่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สองศรี แสงศรี (2555,10) ที่ได้ศึกษารูปแบบการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนโดยศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน โดยนักเรียนได้เรียนรู้อย่างบูรณาการจากกระบวนการเรียนรู้คู่ปราชญ์ โดยเอาวิถีและภูมิปัญญาเป็นตัวตั้ง ทำให้เรียนรู้สิ่งรอบตัวที่สนุกมีชีวิตชีวา ได้เรียนหลาย ๆ วิชาไปในคราวเดียวกัน ที่สำคัญเป็นวิชาที่เชื่อมโยงกับชีวิต ไม่แยกขาดเป็นรายวิชา มีการเรียนรู้อย่างมีความสุข เกิดความผูกพันใกล้ชิดกับครู คุณภาพและพฤติกรรมของนักเรียนดีขึ้น มาโรงเรียนเข้าชั้น ดูแลรับผิดชอบทำความสะอาดโรงเรียนทุกวัน มีนิสัยยอดอ้อม นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของโรงเรียนโดยการทดสอบระดับชาติเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2552 ผลการทดสอบ LAS ป.2 และ ป.5 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับ 1 ของเขตพื้นที่การศึกษา และคะแนน O-net และ NT อยู่ไม่เกินอันดับที่ 5 ของเขตพื้นที่การศึกษาปี พ.ศ. 2554 ผล O-net วิชาคณิตศาสตร์ มีนักเรียนสอบได้ 90 คะแนน จาก 100 คะแนน เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งผลต่อชุมชนคือ คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการ

การเรียนรู้ให้ลูกหลาน ได้ร่วมพัฒนาโรงเรียนจนเกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ส่วนผลดีต่อครูนั้น ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะในการทำหลักสูตร มีทักษะในการบูรณาการการเรียนรู้ และเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่นเข้าสู่หลักสูตรแกนกลาง และผลดีต่อโรงเรียน คือ โรงเรียนมีหลักสูตรท้องถิ่นหลายเรื่อง เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีบทเรียนที่สนุกสนานครบถ้วนทั้งวิชาการและความสุข

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาแบบ"บวร"ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เพื่อที่จะนำไปเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างรอบด้านให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ

3 การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานทั่วไป

5. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการวางแผน และด้านการติดตามและประเมินผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ประกอบด้วย 1) การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) การวางแผน 3) การดำเนินงาน 4) การติดตามและประเมินผล 5) การพัฒนาปรับปรุง

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 136 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 100 โรงเรียน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543:21) และกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละโรงเรียนแบบเจาะจง (purposive sample) เป็นผู้บริหารหรือผู้แทน 1 คน ครู 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน เจ้าอาวาสหรือพระผู้แทน 1 รูป และผู้ปกครอง 1 คน รวมผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 5 คน ดังนั้น จะมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 485 คน

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2560

กรอบแนวคิดของการศึกษา

การศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวนประชากรทั้งหมด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากรกรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

สรุปผลการศึกษา

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การวางแผน ลำดับที่ 2 คือ การติดตามและประเมินผล ลำดับที่ 3 คือ การดำเนินงาน ลำดับที่ 4 คือ การพัฒนาปรับปรุงและลำดับสุดท้าย คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตามลำดับและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การเข้าร่วมพูดคุยในสาเหตุของปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา ลำดับที่ 2 คือ การเข้าร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วม

ร่วมกับคณะกรรมการ การชุมชนและวัดในการค้นหาลักษณะและสาเหตุของปัญหาการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน ลำดับที่ 4 คือ การเข้าร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหาการบริหารสถานศึกษาในแล้วเสนอผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาวิธีการแก้ไขต่อไป และลำดับสุดท้าย คือ การเข้าร่วมพูดคุยประชุม ปรึกษาหารือกับหน่วยงานของทางราชการเมื่อมีการประชุมที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

2.2 ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาการวางแผนการบริหารสถานศึกษากับวัดและชุมชน ลำดับที่ 2 คือ วัดและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้แผนการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การเป็นผู้จัดทำหรือมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรในการวางแผนบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

2.3 ด้านการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการประสานการดำเนินการระหว่างวัด ชุมชนกับและโรงเรียนในการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การได้รับการประสานการดำเนินการบริหารสถานศึกษาจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการสั่งการในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาและลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นให้มีการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

2.4 ด้านการติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับ

ที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ การมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการบริหารสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

2.5 ด้านการพัฒนาปรับปรุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือการมีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุงและปรับปรุงการดำเนินงานตามผลการประเมิน ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ผลการติดตามและประเมินคุณภาพการศึกษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุง ลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาโดยการทบทวนแผนงานเพื่อปรับปรุงระบบและวิธีการดำเนินการให้เหมาะสม ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาตามผลการประเมิน และลำดับสุดท้าย คือการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการวางแผนงานครั้งใหม่เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การบริหารงานวิชาการ ลำดับที่ 2 คือ การบริหารงานงบประมาณ ลำดับที่ 3 คือ การบริหารงานบุคคลและลำดับสุดท้าย คือการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับ

ที่ 1คือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน ตามลำดับ

3.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการกำหนดแผนพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาวของสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษากิจการจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการจัดทำ ระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์การจัดการรายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา ตามลำดับ

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการเสนอแนะ การแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษามีการแจ้งภาระงาน

มาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ เกณฑ์การประเมินผลงานแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคนให้เหมาะสมกับภารกิจของสถานศึกษาและลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ

3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตาม ขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการจัดหาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้บริการงานทางการศึกษาด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนและลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริการต่อสาธารณชนตามลำดับ

4. การทดสอบความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นรายคู่ ด้วยค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) และหาระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการวางแผน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ ($r = 0.79$) และ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการติดตามและประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($r = 0.76$) นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน

5. การวิเคราะห์การส่งผลของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษา สามารถเขียนเป็นสมการดังนี้

$$\text{Standardized } \hat{Y} = 0.491 X_1 + 0.251 X_2$$

เมื่อ \hat{Y} = ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

X_1 = ด้านการวางแผน

X_2 = ด้านการติดตามและประเมินผล

ดังนั้น จะต้องทดสอบสมการความถดถอยของ การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ว่าเป็นจริงหรือไม่ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานของตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการวางแผน = 0.491

2. ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานของตัวแปรการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการติดตามและประเมินผล = 0.251

แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลเพียงพอที่จะสรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการวางแผน และด้านการติดตามและประเมินผล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

อภิปรายผล

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ"บวร"ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การวางแผน ลำดับที่ 2 คือ การติดตามและประเมินผล ลำดับที่ 3 คือ การดำเนินงาน ลำดับที่ 4 คือ การพัฒนาปรับปรุงและลำดับสุดท้าย คือการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ตามลำดับเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การเข้าร่วมพูดคุยในสาเหตุของการเกิดปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา ลำดับที่ 2 คือ การเข้าร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือการมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการชุมชนและวัดในการค้นหาลักษณะและสาเหตุของปัญหาการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน ลำดับที่ 4 คือ การเข้าร่วมค้นหาสาเหตุของการบริหารสถานศึกษาในแล้วเสนอผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาวิธีการแก้ไขต่อไป และลำดับสุดท้าย คือการเข้าร่วมพูดคุยประชุม ปรึกษาหารือกับหน่วยงานของทางราชการเมื่อมีการประชุมที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรชุนมาพงษ์กลับ (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก การที่สถานศึกษามีส่วนร่วมกับคณะกรรมการชุมชนและวัดร่วมกันพูดคุยเพื่อ

ค้นหาปัญหาและสาเหตุของการเกิดปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาตลอดจนการเข้าร่วมเสนอแนะปัญหาความต้องการในการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเป็นประจำ จึงส่งผลให้ด้านการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาการวางแผนการบริหารสถานศึกษากับวัดและชุมชน ลำดับที่ 2 คือ วัดและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้แผนการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การเป็นผู้จัดทำหรือมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน และลำดับสุดท้าย คือการมีส่วนสนับสนุนทรัพยากรในการวางแผนบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุณีย์ บุญสิริชูโต (2558: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสระเกษะเทียม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาด้านการวางแผนโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาการวางแผนการบริหารสถานศึกษากับวัดและชุมชน ทำให้วัดและชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้เกี่ยวกับแผนการบริหารสถานศึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารสถานศึกษาร่วมกัน จึงส่งผลให้ด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการประสานการดำเนินการระหว่างวัด ชุมชนกับและโรงเรียนในการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การได้รับการประสานการดำเนินการบริหารสถานศึกษาจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการสั่งการในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาและลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นให้มีการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชума พงษ์กลับ (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความร่วมมือของบุคลากรและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาด้านการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่าสาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีส่วนร่วมในการประสานการดำเนินการระหว่างวัด ชุมชนกับในการบริหารสถานศึกษา รวมถึงการประสานหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสั่งการ ส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลให้ด้านการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการติดตามและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ การมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการบริหารสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้งานประมาณในการดำเนินการบริหาร

สถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการบริหารสถานศึกษาและลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุณีย์ บุญศิริชูโต (2558: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความร่วมมือของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสระเกษ เขียม อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาด้านการติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกันและจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษา วัดและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการบริหารสถานศึกษาในทุกด้าน เช่น ด้านการจัดการสอน ด้านการใช้งบประมาณงบประมาณ เป็นต้น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา จึงส่งผลให้ด้านการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการพัฒนาปรับปรุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุงและปรับปรุงการดำเนินงานตามผลการประเมิน ลำดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการรับรู้ผลการติดตามและประเมินคุณภาพการศึกษาและนำผลการประเมินมาปรับปรุงลำดับที่ 3 คือ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาโดยการทบทวนแผนงานเพื่อปรับปรุงระบบและวิธีการดำเนินการให้เหมาะสม ลำดับที่ 4 คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาตามผลการประเมิน และลำดับสุดท้าย คือการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการวางแผนงานครั้งใหม่เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับรุจิรี ภู่อสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 56 อ้างถึงใน จิราภรณ์

ภูซันเงิน, 2559 :15) กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งต้องมีการปรับปรุงพัฒนาทั้งการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และเป็นหัวใจการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่สนับสนุนให้การบริหารประสบความสำเร็จ และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีส่วนร่วมกับวัดและชุมชนในปรับปรุงการดำเนินงานตามผลการประเมิน โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการและวิธีการดำเนินการให้เหมาะสมรวมถึงการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาตลอดจนการนำเสนอแนวทางการวางแผนงานครั้งใหม่เพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ การบริหารงานวิชาการ ลำดับที่ 2 คือ การบริหารงานงบประมาณ ลำดับที่ 3 คือ การบริหารงานบุคคลและลำดับสุดท้าย คือการบริหารงานทั่วไปตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนา

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา จันผง (2553:149-123) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานของโรงเรียนบ้านจันทเขลม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีการพัฒนาศักยภาพตนเองเพื่อที่จะได้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียนอีกด้วย จึงส่งผลให้ด้านการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการกำหนดแผนพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาวของสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษามีการศึกษา วิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลทรัพยากรเพื่อการศึกษาการจัดหาเงินงบประมาณ และการระดมทุน

เพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา และลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการจัดทำ ระบบฐานข้อมูล สินทรัพย์การจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนิชานันท์ พิมพ์ทอง (2554 : 64-68) ได้ การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านทับร้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้กำหนดแผนงบประมาณทั้งระยะสั้นและระยะยาวโดยจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษาและตามความต้องการของสถานศึกษา รวมทั้งสถานศึกษามีการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา และจัดทำ ระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์การจัดหารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาจึงส่งผลให้ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการเสนอแนะ การแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษามีการแจ้งภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ เกณฑ์การประเมินผลงานแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคนให้เหมาะสมกับภารกิจของสถานศึกษาและลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา

ความดี ความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ วงศ์คำ (2554 : 57-60) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานโรงเรียนบ้านวังตะคร้อ (ธนาครกรุงเทพ 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ผลการศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีการเสนอแนะ การแต่งตั้งบุคลากรในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และแจ้งภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงานมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ เกณฑ์การประเมินผลงานแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้ทราบรวมทั้งมีการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการพิจารณาความดีความชอบของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปด้วยความเป็นธรรมไม่มีการเลือกปฏิบัติ จึงส่งผลให้ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีความเห็นลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษามีการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา ลำดับที่ 2 คือ สถานศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการตาม ขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษามีการจัดหาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้บริการงานทางการศึกษาด้านต่างๆของสถานศึกษา ลำดับที่ 4 คือ สถานศึกษามีการนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนและลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาเพื่อให้บริการต่อสาธารณชน

ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัศมี ชูเดชะ (2554 : 60-63) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองปากดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 ผลการศึกษา ด้านการบริหารงาน ทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และจาก ประสพการณ์ของผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ผล การศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก สถาน ศึกษาวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการ โดย การ มีการประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการ สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รวมทั้งมีการจัดหา ระบบเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้บริการงาน ทางการตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อ ให้บริการและการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชน จึง ส่งผลให้ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

3. การทดสอบความสัมพันธ์ของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" กับประสิทธิ ภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 เป็นรายคู่ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร"ด้านการวางแผน ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงาน วิชาการ ($r = 0.79$) และ การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการติดตามและ ประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($r = 0.76$) นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน สะท้อนให้ เห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็น ภารกิจหลักของสถานศึกษาทำให้สถานศึกษามีความ เข้มแข็งในการบริหารและการจัดการหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผลได้ อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์

สูงสุดแก่ผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจ สถานศึกษา ได้แก่ การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และ เทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งความรู้ การนิเทศ การศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญของการติดตามและประเมินผลซึ่งเป็น ขั้นตอนสุดท้ายเพื่อให้ทราบถึงความสำเร็จ ปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดขึ้น จากการบริหารสถานศึกษา ซึ่งควร ประเมินทุกขั้นตอน ทั้งนี้ การประเมินผล เป็นการ เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับเป้าหมายหลังสิ้นสุด การปฏิบัติงานแล้ว เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการดำเนินการ ที่ สำคัญ คือ การติดตามและประเมินผลต้องตั้งอยู่บน มาตรฐานมีเครื่องมือการประเมินที่เชื่อถือได้ด้วย

4. การวิเคราะห์การส่งผลของการบริหาร แบบมีส่วนร่วมโดยใช้กลยุทธ์แบบ "บวร" ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบหลายขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กล ยุทธ์แบบ "บวร" ด้านการวางแผน และด้านการติด ตามและประเมินผล มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยสะท้อน ให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผน และการ ติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ตลอดจนความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของสถานศึกษานั้นๆ ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านแผนงาน โครงการ งบประมาณ บุคลากร และความต้องการ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาเกิดประโยชน์มากที่สุด ลดความเสี่ยงด้านผลกระทบต่างๆ

2. ควรส่งเสริมและร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้วัด และ ชุมชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้นและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับกันในชุมชน เพราะเป็น

การกระตุ้นให้หมู่บ้านมองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม เห็นความสำคัญในตนเองที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าว

3. ควรส่งเสริมให้วัดและประชาชนได้มีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินเป็นแนวทางในการนำไปใช้และปรับปรุงใช้ให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. **การพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2545.
- กรมวิชาการ. **หลักการจัดอนุบาลศึกษา**. การบริหารโรงเรียน. น 18. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ร่องเมืองการพิมพ์. 2540
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา. 2546.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2540.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2542.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. **สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญพร. 2544ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. **ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่**. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แซทไฟร์ พรินติ้ง. 2550.
- นิศารัตน์ ศิลปเดช. **เอกสารคำสอนระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์เบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 1).กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี. 2542.
- บุญเสริม พูลสงวน. **การจัดสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงเรียนและชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : นำกัการพิมพ์. 2530.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: พี.เอ็น.การพิมพ์. 2542.
- พรณี ชูทัยเจนจิต. **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์. 2529.
- วิโรจน์ ศรีโกคา. **การบริหารงานวิชาการในหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง**.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536.

ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต. **คุณภาพการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. 2538.

สมยศ นาวิการ. **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 7-15**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2539.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2539.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**

กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด. 2545.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **สถิติการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2543**. โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว. กรุงเทพมหานคร : 2544

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **พัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา**. ชุดอบรม

บุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 1. กรุงเทพมหานคร: บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์. 2534.

อนิช่วง แก้วจางันต์ . **การพัฒนาทฤษฎีการจูงใจ Abraham H.Maslow**. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต. 2552.

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่อ้อย. **แผนปฏิบัติการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองละมุง**. 2556.

สิรินาถย์ กฤษณาธาร. **ทฤษฎีความต้องการตามแนวคิด ERG**. กรุงเทพฯ. 2552.

อารมณ สุวรรณपाल. **การบริหารงานบริการในสถานศึกษาปฐมวัย**. ในแนวการศึกษาชุดวิชาการ

บริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 9 – 15. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2547.

วิทยานิพนธ์และดุขุณิพนธ์

ชุลีพร อนุะมาน. **ความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดสระบุรี**.

วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2551.

เขาวรัตน์ โทณผลิน. **ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน**

โรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.**

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2550.

ปราณี ศรีใส. **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนสายสามัญศึกษา**

กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. 2524.

วรสิทธิ์ สฤกษ์ดีอภิรักษ์. **ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**

จังหวัดน่าน. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตร

ศาสตร์. 2552

วศิน ปาลเดชพงศ์. **ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน :**

กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลก้องหล้า กรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ปริญญา**

มหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2550.

วาม ดุลยากร. **ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตจังหวัด**

ลำปาง. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. 2551.

วิษุฒดา งามปลอด. **ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลในเขต**

- จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2552.
- สายชน หมวกเหล็ก. ความต้องการของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่มีชั้น
ประถมศึกษา เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2549.
- สุดารัตน์ แซ่ซี. ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารการจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ในเขตจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2552.
- สมาลี มีพงษ์. ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารที่พึงประสงค์ของโรงเรียนวัฒ
นพุกษา แผนกอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2548.
- โสภิตอนงค์ บุญช่วย. สภาพการจัดการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน
กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549.

เอกสารอื่นๆ

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานวิจัยวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาระดับอนุบาล.
กรุงเทพมหานคร : 2534. (อัดสำเนา)
- เบญจา แสงมะลิ. สื่อเพื่อจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย. เอกสารการสอนวิชาสื่อการสอน
ระดับปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดยูไนเต็ดโปรดักชั่น. 2527.